

dec. 1607; apud Pignatell., cit. consult. 206, num. 66.

(83. Regulares nequidem in propriis ecclesiis possunt tempore Quadragesimæ et Adventus, aliisque temporibus in pulpito pauperes et miserabiles personas absque licentia episcopi commendare. Sacra congregat. Episc. et Regular., in *Placentina*, 20 Jul. 1619. (84. Possunt tamen commendare propria monasteria. Sacra congreg. Episcop. et Regul., 8 Maii 1602. (85. Ac etiam possunt, dum prædicant in suis ecclesiis, recipere ac distribuere eleemosynas arbitrio suo, et commendare quemcunque locum pium ex iis, quæ episcopus edixerit; at extra suas ecclesias prout episcopus voluerit. Ad commendandum vero familias, seu personas particulares indistincte necessaria est licentia episcopi. Sacra congregatio Consil., in *Paduana*, 27 Nov. 1626. Sic expresse apud Pignatell., consult. 206, num. 69.

(86. Ad prædicandum monialibus mitti potest quilibet regularis, modo non alloquatur seorsim aliquam ex ipsis. Sacra congreg. Episcop. et Regular., in *Montisfalisci*, 25 Mart. 1591, et in *Hieracens.*, 2 Martii 1592. (87. Etiam pro sermonibus spiritualibus ad crates. Ead. sacra congreg. Episcop. et Regul., in *Interamensi*, 8 Jun. 1563, et in *Teracinensi*, 5 Martii 1608. (88. Vel ad conferendum cum monialibus sermonem de rebus spiritualibus, sive ad crates, sive ad collocutorium. Eadem sacra congreg. Episc. et Regul., 2 Jun. et 14 Novemb. 1601, apud Pignatell., loc. cit. num. 71.

(89. Regulares vero missi ad crates monialium pro munere prædicationis obeundo peccant mortaliter, et incurrunt censuras et poenas, si sine expressa licentia, ad colloquendum immediate post concionem cum aliquibus, seu cum una tantum, omnibus aliis audientibus, immisceant sermones cum quæstionibus vel dubiis spiritualibus, aut materiis ipsius concionis. Sacra congreg. Conc., die 21 Maii 1678. Vide verb. MONIALES, art. 4, n. 20 et 21.

(90. Prædicatores regulares non acquirunt stipendium sibi, sed immediate monasterio. Donat., *Prax. rerum Reg.*, part. II, tr. 11, quæst. 3; Matthæucci, *Offic. curiæ*, cap. 12, et communis aliorum. Quidquid enim acquirit monachus, acquirit monasterio. C. *Statutum* 1, cas. 18, quæst. 1, cap. *Abbat* 17, cas. 18, qu. 2; *Quia ingredientibus* 7, cas. 19, quæst. 3; cap. *In præsentia* 8, De probationibus; cap. *Cum ad monaster.* 6, De statu monach.; cap. *Dixit in* 6, De verbor. significatione, § *Ne alium*, cum similibus; Fagnan., lib. III *Decret.*, in cap. *Monachi* 2, De statu monachor., num. 11, et alii passim. Et expresse concil. *Tridentin.*, sess. XXV. *De regularibus et monialibus*, cap. 2, ibi: «Nemini igitur regularium, tam viro- rum quam mulierum, liceat bona immobilia vel mobilia eujuscunque qualitatis fuerint, etiam quovis modo ab eis acquisita, tanquam propria, aut etiam nomine conventus possidere vel tenere, sed statim ea superiori

tradantur, et conventui incorporentur. » Et expressius decr. Clement. VIII, pro reformatione regul. incip. *Nullus omnino*, § 3. Vide verb. LEGATUM, a num. 88 ad num. 94, et verb. MONIALIS, art. 2, a num. 64 usque ad finem.

(91. Die 7 Octobris 1649 Sac. Congr. S. Officii mandavit, ut superioribus religionum notificetur, quod prædicatoribus significent, ut caveant ab allegatione doctorum et auctorum modernorum, præsertim viventium, apud Nicol., in *Flosculis*, v. *Prædicator*, num. 28.

(92. Prædicatores non possunt publicare indulgentias non publicatas per ordinarios locorum. Concil. *Trid.*, sess. XXI, cap. 9.

(93. Protonotarii extra numerum possunt concionari cum amiculo brevi, passim mantelletta et carbasina præsulari, vulgo rochetto. Sic probat Pignatell., tom. IV, consult. 22, adducens ad id decretum sac. cong. Rit., in *una Mazariensi*, die 28 Septembris 1630.

(94. Prædicatores debent salutare prius capitulum quam magistratum; in causa enim Capuana fuerunt proposita et resoluta sequentia dubia:

I. «An capitulo ecclesiæ metropolitanæ debeat præcedentia super magistratum sæcularem ejusdem civitatis in omnibus functionibus ecclesiasticis?

II. «An concionator debeat salutare prius capitulum vel magistratum?

III. «An absente archiepiscopo, magistratus debeat salutari cum titulo illustrissimi et capitulum cum titulo reverendissimi?

«Sacra congregatio Rit. 23 Januarii 1700, respondit:

«Ad I. *Deberi.*

«Ad II. *Affirmative.*

«Ad III. *Negative in casu proposito.*»

(95. Et jam in *alia Vercellensi*, 2 Augusti 1691, declaraverat quod concionator debet prius salutare canonicos quam gubernatorem civitatis. Sic apud Monacell., par. IV, *supplem. ad I tom.*, num. 19, 20 et 21. Et in eadem *Vercellensi* cum sub die 11 Augusti 1691, Sacrorum Rituum congregatio ad instantiam canonicorum cathedralis Vercellensis declaraverit, a concionatore salutandos esse prius canonicos dictæ cathedralis in apparatu choralis, absente episcopo, capitulariter sedentes, et deinde gubernatorem; modo exortum fuit dubium, an hoc procedere debeat, etiam præsentem episcopo? Et eadem sacra congregatio respondit *In decisis, etiam præsentem episcopo*, die 24 Januarii 1693. Quæ decreta videntur intelligenda, ubi gubernator est laicus; secus, si prælatus, prout esse solet in provinciis et civitatibus status ecclesiastici. Sic Joann. Baptista Bassi, tract. *De sodalitatibus*, q. 19, sub num. 15.

(96. Prædicatores institui non debent, nisi sint ætatis xxx annorum sintque graves, maturi et docti. Concil. *Ravennatens.* II; sub Clemente V, cap. 13; conc. *Cenonens.*,

in *Decret. morum*, cap. 35, Extravagant. *De privil.*, cap. 35. *Inter cunctas.*

(97. Prædicatores tenentur prædicare sacram Scripturam receptam a sancta Ecclesia et a doctoribus Ecclesiæ approbatis, sub poena excommunicationis Papæ reservatæ. Concil. *Coloniens.* II, part. VI, cap. 20, concil. *Lateranens.* V, sess. 11, constitut. 1.

(98. Prædicatores deviantes a communi sensu patrum in exponendis sacris Scripturis sunt ab ordinario corripiendi et a ministerio abjiciendi. Conc. *Mog.* IV, c. 50.

(99. Prædicatores prohibentur obloqui de magistratu vel de episcopo coram populo. Clem. I, *De privilegiis*; concil. *Mediolan.* I, tit. *De prædicatione verbi Dei*; unde prædicatores etiam regulares obloquentes de ordinario in suis sermonibus, quos habent in oratoriis vel in propriis ecclesiis, possunt ab eodem ordinario puniri. Sacra congregatio. Concil., in *Vercellen.*, die 21 Martii 1643; ex cap. 3, sess. V, apud Pignatell., tom. I, consult. 268.

(100. Prædicatores non possunt redarguere aliquem expresso nomine in actu prædicandi, sub poena excommunicationis Papæ reservatæ. Conc. *Lateran.* V, sess. XI, const. 5.

(101. Prædicatores prædicantes scandala aut errores in qualibet ecclesia, debent ab episcopo removeri ab officio prædicandi, etiamsi sint exempti, et contra ipsos potest procedere prout de jure. Concil. *Tridentin.*, sess. V, *De reformat.*, c. 2.

(102. Prædicatores non debent proponere quæstiones difficiles populo rudi. Conc. *Trid.*, sess. XXIV, *De reformat.*, cap. 4.

(103. Prædicari non potest determinatum tempus futurorum, ut Antichristi vel iudicii; neque vanæ revelationes de his vel aliis, sub poena excommunicationis Papæ reservatæ. Conc. *Lateranens.* V, sess. XI, const. 1.

(104. Prædicari non possunt novæ inspirationes vel revelationes, nisi a Papa, vel loci episcopo sint examinatæ et approbatæ, sub poena excommunicationis Papæ reservatæ. Concil. *Lateranens.* V, cit. sess. XI, const. 1.

(105. Prædicari non possunt dubia pro certis, neque apocrypha, neque comica, neque anilia, fabulæ, obscenitates, aut quærisum movent, sed quæ lacrymas. Conc. *Trevirense* II, cap. 4, conc. *Trident.*, sess. XXIV, *De reformat.*, cap. 4.

(106. Prædicari non possunt miracula nova, nisi per episcopum sint approbata. Concil. *Senon.* in *Decret. mor.* c. 4; conc. *Trid.*, sess. XXV, dec. *De invoc. sanctorum.*

(107. Prædicari et imprimi non possunt sine sedis Apostolicæ licentia miracula, gratiæ, beneficia, etc., quæ præsumuntur accepta a Deo ad intercessionem alicujus mortui cum opinione sanctiatis, nisi fuerit canonizatus vel beatificatus. Urban. VIII, const. 37, incip. *Sanctissimus.*

(108. Prædicari non possunt miracula,

gratiæ, etc., talis mortui non canonizati nec beatificati sine tali licentia Sedis Apostolicæ, sub poenis clericis sæcularibus privationis officiorum, suspensionis a divinis et administrationis sacramentorum; regularibus vero omnium officiorum, nec non vocis activæ et passivæ. Urb. VIII, cit., const. 37 incip. *Sanctissimus.*

(109. De mandato SS. injungitur episcopo, ut prohibeat nobiles feminas vulgo *Dames* quæstare eleemosynam pro concionatoribus in civitate Casalen., juxta edictum ab eodem episcopo nuper publicatum, et in casu inobedientiæ suspendat concionatorem, et prohibeat, ne concionetur in ea ecclesia. S. C. Imm., in *Casal.*, 17 Jan. 1703, l. III *Decr. Vall.*, p. 468.

(110. Canonicus theologus, petita et obtenta licentia a capitulo, potest concionari per alium. Sacra congregatio Concil., in *Urgellen.*, 15 Decembris 1725, ubi ad 11 dubium, «An canonicus theologus concionari possit per alium in casu?» respondit «posse, petita licentia a capitulo.» Et reproposita causa die 28 Septembris 1726, ad 2 dubium: «An canonicus theologus concionari possit per alium, et quatenus id facere possit petita licentia a capitulo, sufficiat quod eam petat, vel ulterius necessarium sit, quod obtineat?» respondit: «Quoad secundum teneri petere, et obtinere licentiam a capitulo, salvo recurso ad episcopum.» Sic apud d. *Thes. Resol. sac. congreg. Conc.* tom. III.

(111. Conciones in ecclesiis de die haberi debent; Bened. XIV, tom. I, constit. 137, incip. *Singularem*, § 3. (112. Conciones in capella Pontificia, et in basilica Vaticana habentur inter missarum solemnias. Idem, *ibid.*, § 9. (113. Concionatoris Apostolici munus ordini Fratrum Minorum S. Francisci Capuccinorum perpetuo addicitur. Idem, constitut. 73, incip. *Inclytum.*

(114. Dum episcopus per semetipsum prædicat, alii, neque regul. in propriis ecclesiis prædicare nequeunt, nisi ipse episcopus permittat. Bened. XIV, *De synodo diocesana*, lib. IX, cap. 17, num. 6 et 7, ex *Decret. sac. congreg. Concil.*, in *Pacen.*, 26 Aprilis 1607, ad 4, in *Brundusina*, 10 Martii 1645. (115. Possunt tamen, si episcopus alios coram se prædicare jubeat. Idem, *ibid.*, num. 7, ex cit. *Decret. in Pacen.*, 16 Aprilis 1607. Quod si idipsum ex causa publica, convocatis clero, magistratu et populo faciat, potest episcopus præcipere regularibus, etiam sub censuris, ut a prædicando abstineant. Idem, *ibid.*, num. 7, ex cit. *Decret.*, in *Brundusina*, 10 Martii 1645.

(116. Non expedit tamen ad præcavendas lites et discordias inter episcopum et regulares, ut id generali constitutione statuatur. Idem, *ibidem*, num. 8, ex decreto sacre congregationis Concilii, 2 Julii 1687, quæ ad evitandas dictas lites et discordias, censuit posse quidem episcopum in peculiari- bus eventibus, in quibus opportunum reputet solemnem indicere concionem coram se ab alio habendam, inhibere regularibus,

ne ea ipsa hora in suis ecclesiis prædicent; minime tamen expedire, ut constitutione seu edicto illis generaliter prædicare prohibeat, quotiescunque ipse coram se solemniter prædicare faciet. V. *Add. Cas.*, sub. n. 26 hic supra.

(117. * Parochi singuli tenentur concionem habere in suis ecclesiis, nec excusantur ex consuetudine etiam immemorabili, sive quod in aliis ecclesiis conciones habeantur, sive ex infrequenti auditorum numero. Ita Innocentius XIII, in sua constitutione pro reformanda disciplina regnorum Hispaniæ, quam Benedictus XIII confirmavit, ut esset norma cæteris ordinariis. *Institut. Eccles.*, 10, § 3.

(118. Sufficit tamen pro concione allocutio pia, singulis festis, ut respondit S. congregatio, die 8 Augusti 1732.

(119. Concionem proprii parochi, quam in parochiali ecclesia diebus festis habet, auscultare parochiani non tenentur, præcipiente licet Tridentino, cujus sanctionem eontraria modo consuetudo abrogavit. *De synodo diac.*, lib. XI, cap. 14, § 13.

(120. Concionatores si per scurrilitatem « Verbum Dei, veluti in scenam adducant, non levem culpam committunt, sed grande piaculum; » ita ex verbis encyclicæ sac. congregationis Concilii sub Innocentio XI, datæ 6 Julii 1686 *Institut. Eccles.*, 27, § 15.

ADDITIONES EX ALIENA MANU.

(121. Præcipuum episcoporum munus esse prædicare, et quidem per se ipsos, pluribus monstrant Van Espen., *Jur. eccles. univ.*, part. 1, tit. 16, c. 7, fer. per tot., ubi quod nulla consuetudo episcopos ab hac obligatione eximere valeat, et *Rousseaud de La Combe*, in sua *Jurisprud. canonic.*, verb. *Prædicator*, sect. 1, n. 1 et 2.

(122. Atque hinc descendit, quod nemo regulariter prædicare potest, dissentiente episcopo: *Rousseaud de La Combe ubi supra* n. 3. Confer etiam *Ducass.*, *De jurisdict. ecclesiast.*, cap. 7, sect. 4, num. 1. Et jure meritoque; repugnat enim ut quis vices alterius gerat, eo contradicente.

(123. Quod attinet ad regulares, in conc. *Trid.* diu, multumque disputatum est, an et ii huic legi obstricti esse deberent. Causam disputationi dederunt privilegia, quibus regulares a S. Sede donati sunt, Consule Pallavicin., *Histor. Conc. Tr.*, lib. VII, c. 7.

(124. At sess. v, c. 2, *De reform.*, placuit distinguere ecclesias suorum ordinum inter, ac ecclesias non suorum ordinum. In his,

(66) Nescio qua fide Additionum auctor rō vix in hunc locum intruserit. Gravius autem peccat, cum virulentas Brachii Martelli episcopi Fesulani in Tridentinis cœtibus 15 Aprilis, et 10 Maii habitis declamationes commemorat, quin lectores moneat, episcopum illum, non modo a plerisque Patribus improbatum ac refutatum; sed etiam a concilii legato die 18 Maii gravi oratione castigatum, « obortis lacrymis » contestatum esse, « haud suæ fuisse mentis, in synodum vel sedem apostolicam quid-

ultra licentiam suorum superiorum necessaria quoque fuit existimata licentia episcopi. In illis vero sufficere visa est simplex benedictio episcopi cum licentia suorum superiorum.

(125. Decretum hoc, in quantum permittit regularibus prædicare in ecclesiis suorum ordinum de licentia suorum superiorum, et vix petita (66) benedictione ab episcopo, valde displicuit nonnullis Patribus Tridentinis, et præsertim Brachio Martello episcopo Fesulano. « *Acerbe se angi* (inquit in cœtu Patrum super discussione hujus decreti instituta 15 April. 1546), quod liberum esset regularibus, neque missis, neque vocatis, suis in cœnobiis per episcoporum diœceses concionari. Quod, *exclamavit*, quidnam aliud est, nisi permittere, ut lupi non per ostium, sed aliunde ingressi ovile perturbent? »

(126. Deinde in congregatione generali habita 10 Maii denuo oratione satis proluxa coram Patribus id ipsum urgere, et quidem vehementissime perrexit. Atque hoc in causa fuit, ut sess. XXIV, c. 4, *De reformat.*, habita die 11 Nov. 1563, cum jam numerus episcoporum esset frequentior, et temporum conditio convenientior, decretum fuerit, ut, « Nullus etiam in ecclesiis suorum ordinum, contradicente episcopo, prædicare præsumat. » Nec diversum statuit Clem. X, const., quæ incip. *Superna*, si serio perpendatur.

(127. Quo respiciens *Rousseaud de La Combe*, loc. cit., § 2, 5, ait, regulares sine permissione episcopi, vix prædicare posse in eorum capitulis, aliisque locis monasteriorum fratribus suis, non item populo.

(128. Sine episcopi licentia prædicare et regulares posse monialibus subjectis, iisque solis et clausis januis, rescriptis sac. congr. Conc. interpres, in *Conversana jurisd.*, 8 Maii 1731, ad dubium decimum tertium. Conceptum enim fuerat hoc dubium: « An ad crates ecclesiæ, seu collocatorii, aut alibi, liceat commissario monasterii sermonem, aut conciones habere ad moniales sine episcopi licentia? Et responsum fuit *Affirmative* pro solis monialibus et clausis januis. » Videtur autem hac resolutione recessum a mox d. const. Clem. X (67).

(129. Quod vero concernit clericos sæculares, a mox dicta lege excipiendi sunt parochi, tum canonici theologo, qui vi priorum munerum prædicare possunt et tenentur, quin opus habeant licentiam episcopi impetrare. (130. Cæterum si vel parochus, vel canonicus theologus impeditus sit prædicare per se ipsum, nequit alium substituere sine

quam obloqui; quod si quædam ambigua verba exciderant, Patres obtestari, ut in saniorum significationem acciperent; » ut narrat cardinalis Pallavicinus *Historia concilii Tridentini* lib. VII, cap. 4, num. 3 et seqq.

(67) Nullo modo S. Congr. Concilii in edenda recitata resolutione a Clementis X const. *Superna* recessit. Nam in resolutione de commissario, qui monialium superior est, non de aliis religiosis agitur.

approbatione episcopi, *Rousseaud de la Combe*, eod. loc., sect. 3, num. 1, et sect. 5, num. 5.

(131. Quod si vel unus, vel alter negligat prædicare, potest episcopus alium substituere impensis negligentis; secus vero si prædicare velit; idem auctor, *ubi supra*.

(132. Notabile est, quod episcopus potest, ubi ita existimat, non approbare clericum vel sæcularum, vel regularem ad prædicandum, nec tenetur causam aperire cur illum non approbet. (133. Sin autem ipse episcopus causam manifestaverit, cur illum non approbaverit, eaque minus legitima sit, non prohibetur recursus ad superiores. *Rousseaud de la Combe*, *ibid.*, sect. 3, num. 4.

(134. Quamvis autem episcopi munus præcipuum sit prædicare: nominatio tamen prædicatorum potest pertinere ad alios, reservata episcopo approbatione sed confer *Rousseaud de la Combe*, loc. c., sect. 7, num. 6, de hac nominatione.

(135. De qualitatibus requisitis in prædicatore, vide *Ducasse*, *De jurisd. eccles.*, c. 7, sect. 4, num. 2. Illud vero non est hic omitendum, necesse haud esse, quod prædicator sit sacerdos, vel in sacris ordinibus constitutus, sed satis esse, quod sit clericus, *Ducasse*, *ubi supra*. Consule etiam *Fagnan.*,

PRÆDICATORUM ORDO.

De ordine FF. Prædicatorum hæc, quæ sequuntur, præstat adnotare.

(1. Prædicatorum nomen præclarissimo ordini Dominicanorum ab Innocentio III concessum est. Sic in Bullario dicti ordinis in *Indice rerum*, tom. VIII, pag. 771, ubi citatur ad id tom. I, pag. 5, const. 3, n. 3, in quo sic expresse: Prædicatorum quo tempore nomen illud nobis fuerit inditum, docet Stephanus Salanchus auctor cœvus in tract. *De glorioso nomine Prædicatorum*, cap. 1: « Celebrato siquidem conc. Lateranensi, an. 1216, Summus Pontifex (Innocentium III) ordinans quædam circa negotium fidei in partibus Tholosanis agenda, et discernens super his scribere B. Dominico, et iis, qui cum eo erant, accito notario, dixit ei: Sede, scribe super his fratri Dominico, et sociis suis in hæc verba.... et stans paululum: Noli scribere, inquit sic; sed hoc modo: Fratri Dominico, et cum eo prædicantibus in partibus Tholosanis.... statimque aliquandiu considerans, plus, sic inquit, scribe: Magistro Dominico et fratribus Prædicatoribus, etc., et surrexit. Sic dixit Dominus, scripsit notarius. Nutu Dei præsens tunc Romæ aderat Pater sanctus, qui audito verbo Domini totus mundi vicarii J. C. gavisus est gaudio magno valde: nam deinceps in curia, et ubique, ipse, et filii ejus cœperunt se *Frates Prædicatores* vocare, cœperuntque in curia, et ubique ab omnibus sic vocari. »

(2. Qua de causa hoc præclaro nomine prædicatorum fuerint insigniti, tradit Benedictus XIII, in constit. incip. *Preliosus*, § 29, ibi: « Memores porro quantum ex prædicatione verbi Dei catholica religio incre-

in c. *responso*, num. 14 et plur. seq., *De sent. excomm.*, ubi quod ita resolvit sac. congr. Conc. interpres.

(136. De iis, quæ episcopus prædicatoribus injungere debeat, consule *Acta eccles. Mediolan.*, tit. *De concionator*. Confer item *Ducasse*, loc. cit., n. 3.

ADDITIONES CASINENSES.

(Ad n. 16 h. articuli, quoad benedict. episcop. ad prædic.)

« Ad dubium propositum in S. Rit. congr. pro parte illustris. et reverendiss. D. card. Aquaviva, civitatis Neapolitanæ archiepiscopi: « An scilicet conveniat, ut quando aliquis episcopus in eadem civitate Neapolitana, ipso illustris. D. card. archiepiscopo « præsentem, sermonem vel concionem habuerit, antequam pulpitem, vel ambonem ascendat, petat ab ipso archiepiscopo benedictionem, sicut cæteri concionatores non « episcopi facere solent? » Eadem sac. congregatio respondit: « Ob supremum ordinem, et dignitatem episcopalem non con- « venire, ut episcopus concionaturus ab « ordinario etiam cardinali ante concionem « benedictionem petat. » Et ita censuit, et declaravit, die 28 Aprilis 1607, in *Neapolitana* apud *Manuale ecclesiast.*, edit. Neapol. an. 1847, n. 612.

PRÆDICATORUM ORDO.

De ordine FF. Prædicatorum hæc, quæ sequuntur, præstat adnotare.

mentum reportaverit, et quantum proinde meritum sibi comparaverint fratres hujus ordinis, quos proinde Sedes Apostolica ab incunabulis ejusdem ordinis præclaro nomine Prædicatorum insignivit, » etc.

(3. Ast nedum ex prædicatione verbi Dei, sed etiam ex eorum scholastica doctrina catholica religio maximum incrementum reportavit, ut jure merito sanctissimi eorum angelici doctoris doctrina, nedum a Summis Pontificibus, omnibusque aliis usque ad sidera commendetur, sed et ab ipsomet Christo fuerit semel, bis et ter commendata præcisis his verbis: « Bene de me, Thoma, scripsisti; » ut proin Sixtus V effigiem S. Thomæ pingi jusserit sinistra manu Ecclesiam gestantis, dextera vero, qua scribit, magnum luminis splendorem in eam effundentis; hac addita epigraphe: *S. Thomæ de Christo scripta, a Christo crucifixo probantur*. Unde ad id juvat afferre, quæ traduntur in laudato Bullario, tom. V, pag. 157, num. 6, ibi: Factum referunt antiqui scriptores laudatis in notis ad constit. XI, Joannis dicti XXII. Ejusdem meminere Summi Pontifices, quorum diplomata postea transcribentur. Ex ipsis Clemens VIII, alloquens Neapolitanos, hæc habet: « Pie prudenterque cogitatis de novo civitati patrono ascendendo, cive vestro, divinæ voluntatis angelico interprete, vitæ sanctitate et miraculis claro, Thoma Aquinate, cujus doctrinæ fuit tantum tributum, ut Christianæ eruditionis suæ divinum etiam illud habeat testimonium: *Bene de me, Thoma, scripsisti.* » In